

нального банку України: Знання, 2011. – 504 с. – (Інституційні за-
сади розвитку банківської системи України).

5. Козак П. Процентный риск в банковской сфере. Информационный проект «Финансы» [Электрон. ресурс] / П. Козак. – Режим доступа: http://www.finances.kiev.ua/theory/Rysk_menedzhmen. – 12.03.2011. – Загл. с экрана.

6. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т. 2: Управління ринковими ризиками та ризиками системних характеристик /

[А.О. Єпіфанов, Т.А. Васильєва, С.М. Козьменко та ін.] / за ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т.А. Васильєвої. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – 299 с.

7. Lascelles D., Patel K. «Banking Banana Skins 2014: inching towards recovery». – Centre for the Study of Financial Innovation (CSFI), May 2014.

8. Cunningham P. «CEE Banking Banana Skins 2012». – PricewaterhouseCoopers. – 2012.

М.В. ЄВТУШЕНКО,

*аспірант кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана*

Роль інформаційного забезпечення в процесі фінансової діагностики підприємства

У статті розглянуто окремі проблемні питання, які стосуються оцінки впливу інформаційного фактору на здійснення фінансової діагностики підприємства, а також залежність управління від інформації. З'ясовано місце інформації в системі управління підприємством та обґрунтовано роль фінансової звітності та управлінського обліку як ключового елемента інформаційного забезпечення.

Ключові слова: управління, інформація, фінансова звітність, діагностика, управлінські рішення, звітність, облік, інформаційний ресурс, менеджмент, фактори впливу.

Н.В. ЄВТУШЕНКО

*аспірант кафедри корпоративних фінансов и контроллинга,
Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана*

Роль інформаційного забезпечення в процесі фінансової діагностики підприємства

В статье рассмотрены отдельные проблемные вопросы, касающиеся оценки воздействия информационного фактора на осуществление финансовой диагностики предприятия, а также зависимость управления от информации. Выяснено место информации в системе управления предприятием и обоснована роль финансовой отчетности и управленческого учета как ключевого элемента информационного обеспечения.

Ключевые слова: управление, информация, финансовая отчетность, диагностика, управленческие решения, отчетность, учет, информационный ресурс, менеджмент, факторы влияния.

М. YEVTUSHENKO,

post graduate of Department of Corporate Finance and Controlling Kyiv National Economic University named after V. Getman

The role of information provision in the financial diagnostics company

The article deals with some issues that relate to assessing the impact factor information on the implementation of financial diagnostics company, and dependency management of information. The place of information in the enterprise management system and proved the role of financial accounting and management accounting as a key element of information security.

Keywords: management information, financial reporting, diagnosis, management decisions, reporting, accounting, information resource management, impact factors.

Постановка проблеми. Серед багатьох факторів, здатних знизити ризики та підвищити ефективність роботи підприємства, особливо виділяється інформаційний фактор. Не випадково його виділяють як новий фактор виробництва разом з факторами праці, землі та капіталу.

Завданням системи управління кожного підприємства є покращення результатів його діяльності внаслідок економії ресурсів та вибору найбільш ефективних методів координування виробничих процесів. Останнім часом дедалі очевиднішою стає залежність управління від особливого ресурсу – інформації, швидкість та мінливість якої відстежити практично неможливо [1, с. 306]. Весь процес менеджменту, починаючи з постановки цілей, побудови стратегії, формування завдань та закінчуючи організацією, моніторингом, контро-

лем та оцінкою результатів процесу управління, розпочинається з інформації та інформацією закінчується.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. У літературних джерелах та на практиці функціонування вітчизняних підприємств акцентується увага на підвищенні якості інформаційного забезпечення діагностики різних сфер діяльності підприємства. При цьому наголошується на високому рівні недостовірності існуючої інформації (оскільки підприємства здійснюють паралельно із відображеними ще й тіньові операції), неповноті (адже вартість інформації у інформаційному суспільстві постійно зростає), впливі засобів масової інформації на спотворення загальної інформаційної картини. Дана проблематика знайшла відображення у працях І. Герчикова, Б. Райзберга, М. Мескона, О. Мельника.,

Є. Свідерського, М. Коваленко, В. Андрієнко, Г. Білик, Ф. Бутинець, Е.С. Соколової.

Однак зазначені дослідження не заповнюють прогалини в аналізі залежності між якістю управління та рівнем розкриття інформації підприємством. Залишається за рамками предмета дослідження деяких авторів й питання місця фінансової звітності в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єкта господарювання. Крім того, у зв'язку з тим, що інформаційні ресурси знаходяться у постійному русі, проблему визначення місця і ролі інформації для прийняття управлінських рішень не було вирішено.

Метою статті є визначення ролі інформаційного забезпечення у процесі фінансової діагностики підприємства, обґрунтування ролі фінансової звітності для керівників і менеджерів підприємства у процесі прийняття ними управлінських рішень щодо забезпечення ефективності та сталого функціонування виробництва в цілому.

Виклад основного матеріалу. Слово інформація (від англ. Information) дослівно означає роз'яснення, трактування, вперше з'явилося ще у 1387 році [2, с. 165]. Проте науковим поняттям «інформація» стає всередині ХХ ст., і з того часу виступає об'єктом постійних дискусій. У більшості випадків суть поняття визначається індивідуально на інтуїтивному рівні. Розбіжностей та критики уникнути ніколи не вдасться, як і прийти до однієї спільної думки.

Тлумачення терміна «інформація» варто розпочати з нормативно-правового акту, в якому воно фігурує. Згідно із Законом України «Про інформацію», прийнятим 13 листопада 1992 року, під інформацією потрібно розуміти будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [3].

Інформаційне забезпечення процесу фінансової діагностики підприємства – це складний механізм узгодження інформаційних ресурсів і способів їх організації, за допомогою яких здійснюється фінансова діагностика підприємства з метою прийняття відповідних рішень щодо подальшої діяльності підприємства [4, с. 195]. У процесі збору та обробки інформації для здійснення етапів фінансової діагностики підприємства перевагу потрібно віддавати управлінській інформації, що дає можливість для прийняття своєчасних, ефективних і науково обґрунтованих рішень. Групуючи згадані наукові пошуки й ґрунтуючись на першочерговому призначенні управлінської інформації, вважаємо доцільним принципи управлінської інформації узагальнити наступним чином [5, с. 45]¹:

- доступність – використовується переважно та інформація, що формується в діючій системі комунікації на підприємстві (плани, звіти, результати аналізу);
- адресність – інформація має відповідати вимогам конкретного користувача, рівневі його підготовки та місцю в ієрархії управління;
- оперативність – інформація має забезпечувати своєчасність прийняття рішення;
- аналітичність – інформація має містити дані поточного аналізу та забезпечувати здійснення наступного аналізу з найменшими затратами;
- достовірність – упевненість у відповідності відображення дійсності та не суттєвості помилок;

¹ Перелік доповнено автором.

- корисність – інформація має зосереджувати увагу керівників на сферах потенційного ризику;
- порівнянність – інформації дає змогу виявити схожість або відмінність між економічними явищами;
- можливість перевірки – здатність до підтвердження через перевірку узгодженості показників;
- рентабельність – вигоди, отримані від застосування інформації, не мають перевищувати витрати на її здобуття;
- об'єктивність – інформація має бути неупередженою, об'єктивно оцінювати певну ситуацію;
- повнота – інформація має містити максимум даних, потрібних користувачеві;
- конфіденційність – інформація становить комерційну таємницю;
- послідовність – відповідність незмінній політиці і правилам;
- суттєвість – можливі неточності інформації не мають впливати на висновки та думки осіб, ґрунтовані на даній інформації.

На сьогодні в системі показників інформаційного забезпечення фінансової діагностики прийнято виділяти показники, що формуються із зовнішніх джерел та внутрішніх джерел (рис. 1)².

До інформаційних джерел зовнішнього походження відносять показники, що характеризують загальний економічний розвиток країни; показники, що характеризують кон'юнктуру фінансового ринку; показники, що характеризують діяльність контрагентів та конкурентів.

Основними джерелами цієї інформації є: закони України, інші акти, що приймаються Верховною Радою України та її органами, акти Президента України, підзаконні нормативні акти, ненормативні акти державних органів, акти органів місцевого самоврядування, громадських організацій.

Інформаційні джерела внутрішнього походження посідають провідне місце в системі управління фінансами підприємства і тому заслуговують особливої уваги. Показники даної групи прийнято поділяти на дві групи:

1. Показники, що характеризують фінансовий стан та результати фінансово-господарської діяльності по підприємству в цілому. Формування системи показників даної групи базується на даних фінансового обліку підприємства. Фінансовий облік дає певний агрегований опис стану підприємства, який орієнтований на зовнішнього користувача, достатньою мірою формалізований і слугує основою прийняття управлінських рішень стосовно того, як слід змінити діяльність підприємства в цілому. На основі даних фінансового обліку здійснюється фінансова діагностика підприємства. Завданням фінансової діагностики – своєчасно інформувати керівництво підприємства про ті негативні зміни, які відбулися на підприємстві за останній період часу. В даному випадку мають справу з такими поняттями, як ліквідність, оборотність, рентабельність, фінансова стійкість та ін.

Дані фінансового обліку узагальнюються у таких формах фінансової звітності підприємства, як баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до фінансових звітів.

2. Показники, що характеризують фінансові результати діяльності окремих структурних підрозділів підприємства.

² Складено автором.

Рисунок 1. Показники інформаційного забезпечення фінансової діагностики

Система показників цієї групи використовується для поточного та оперативного управління практично всіма аспектами фінансово-господарської діяльності підприємства. Формування системи показників даної групи базується на даних організованого на підприємстві управлінського обліку.

Цей вид обліку в країнах із розвинутою ринковою економікою складає один із суттєвих інформаційних фундаментів системи фінансового менеджменту на підприємстві. Показники управлінського обліку формуються за такими блоками:

1) за сферами фінансово-господарської діяльності підприємства;

2) за регіонами діяльності (якщо для підприємства характерна регіональна диверсифікація фінансово-господарської діяльності);

3) за центрами відповідальності або структурними підрозділами (створеним на підприємстві центрами витрат, доходу, прибутку та інвестицій).

3. Нормативно-планові показники, пов'язані з фінансовим розвитком підприємства. Ці показники використовуються в процесі поточного та оперативного контролю за ходом здійснення фінансово-господарської діяльності. Вони формуються за такими блоками: внутрішні нормативи, що регулюють фінансовий розвиток підприємства; планові показники фінансового розвитку підприємства, тобто вся сукупність показників поточних та оперативних фінансових планів підприємства.

Найважливішу роль для фінансової діагностики підприємства відіграють бухгалтерський та управлінський облік.

Основна інформація, яка формується в традиційному фінансовому (бухгалтерському) обліку і звітності, акцентує увагу переважно на фінансових показниках діяльності підприємства. Дані бухгалтерського обліку описують безперервно ситуації, які постійно змінюються і в яких знаходиться підприємство. Таким чином, бухгалтерські звіти – це джерело інформації для зовнішніх споживачів (податкових органів, акціонерів та інших).

Фінансова звітність забезпечує такі вимоги:

1. Дає можливість керівництву підприємства по-новому оцінити досягнуті результати фінансово-господарської діяльності, визначити перспективи їхнього розвитку.

2. Для контрагентів фінансовий звіт – це основне інформаційне джерело, яке підтверджує можливість і економічну доцільність взаємодії з певним підприємством.

3. Є засобом реклами діяльності фірми, оскільки існує правило: перш ніж підписати контракт, необхідно ознайомитися з річним звітом контрагента.

Основними формами фінансової звітності підприємства, які виступають джерелом інформації для фінансової діагностики є:

- Баланс підприємства (форма 1).
- Звіт про фінансові результати (форма 2).
- Звіт про рух грошових коштів (форма 3).
- Звіт про власний капітал (форма 4).
- Примітки до фінансової звітності (форма 5).

У таблиці наведено напрями використання форм фінансової звітності для здійснення фінансової діагностики.

Бухгалтерський облік та звітність найповніше відображають та узагальнюють господарські засоби і господарські операції для контролю за виконанням установлених бізнес-планів. Аналіз даних бухгалтерського обліку в процесі фінансової діагностики дає можливість скоригувати діяльність підприємства для поліпшення виконання місячних, кварталних та річних планів.

Облікова інформація, отримана внаслідок аналізу фінансової звітності, є цінною та значимою при прийнятті управлінських рішень, але вона має такі недоліки: можливо здійснювати діагностику діяльності підприємства загалом лише за звітний період, чітко визначений законодавством; фактичні дані можливо оцінювати за кілька днів після завершення звітного періоду та констатувати фактичний стан підприємства, на який не можна вплинути; неможливо деталізувати дані за видами економічної діяльності; фінансовий облік зосереджує свою увагу тільки на контролі активів і пасивів, на реєстрації і класифікації операцій, які мали місце в попередньому періоді.

Форми фінансової звітності як інформаційний ресурс здійснення фінансової діагностики

Форми фінансової звітності	Інформаційні дані	Напрями використання інформації для потреб діагностики
Баланс (ф. №1)	Економічні ресурси, що контролюються підприємством, і джерела їх формування	Горизонтальний і вертикальний аналіз, аналіз фінансового стану із застосуванням коефіцієнтів: оцінка структури ресурсів, ліквідності та платоспроможності підприємства, фінансової стійкості, оцінка й прогнозування змін економічних ресурсів та їх джерел
Звіт про фінансові результати (ф. №2)	Доходи, витрати, фінансові результати діяльності	Аналіз структури доходів і витрат, прибутковості, ділової активності (та їх прогнозування)
Звіт про рух грошових коштів (ф. №3)	Грошові кошти (акумулявання і рух)	Аналіз грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
Звіт про власний капітал (ф. №4)	Величина та зміни у складі власного капіталу протягом звітного періоду	Аналіз структури капіталу, оцінка та прогнозування змін
Примітки до річної фінансової звітності (ф. №5)	Облікова політика, інформація, що вимагає уточнення відповідно до вимог П(С)БО, деталізація статей звітності з метою забезпечення та зрозумілості	Різні напрями деталізованого аналізу фінансового стану, виявлення причин змін

Недоліками фінансової звітності також можна вважати:

- нестабільність грошової одиниці, особливо під час інфляційних процесів. Тому в процесі аналізу активів протягом певного періоду слід враховувати індекс інфляції;
- оцінку необоротних і оборотних активів за цінами їх придбання (хоча до останніх, за новими правилами обліку, можна застосовувати правило як найменшої оцінки), яка не завжди відповідає ринковій (поточній) ціні. Цей недолік пов'язаний із попереднім, а також із кон'юнктурними явищами на ринку товарів і послуг;
- несвоечасність надання інформації користувачам із причини періодичності її підготовки відповідно до законодавства (квартал, рік).

Отже, фінансова звітність не повною мірою відповідає потребі управлінців в інформації. Відсутність деталізації інформації за видами доходів, витрат, центрами відповідальності, господарськими операціями – все це призводить до хибних показників фінансового діагностування та прийняття неефективних управлінських рішень. Саме тому все більш актуальним стає використання управлінського обліку з метою здійснення якісної фінансової діагностики підприємства.

Управлінський облік – це впорядкована система збору, реєстрації, інтерпретації, підготовки і надання важливої для ухвалення рішень щодо діяльності підприємства інформації і показників для управлінської ланки компанії (внутрішніх користувачів – менеджерів). Ця система забезпечує управлінський апарат підприємства інформацією, що використовується для планування, власне управління і контролю за діяльністю підприємства [4, с. 196].

Управлінський облік та звітність як правило є доступними для працівників підприємства, тобто це інформація призначена для внутрішнього використання. За допомогою управлінського обліку в процесі фінансової діагностики підприємства досягаються наступні цілі: оцінка результатів діяльності підприємства; виявлення сильних та слабких сторін діяльності підприємства; пошук резервів; управління доходами та витратами; визначення ліквідності підприємства; уникнення ризикових ситуацій; оцінка величини ризику; визначення перспективи розвитку; оцінка загального фінансового стану та фінансової стійкості, надійності та стабільності грошових потоків; визначення можливості банкрутства [7, 8].

Процедура аналітичної роботи всередині підприємства, як правило, передбачає двомодульну структуру: перший етап ґрунтується на використанні офіційної звітності, другий передбачає використання даних управлінського обліку, основним завданням якого є групування бухгалтерської інформації, зведення її в аналітичні таблиці, виведення висновків.

Розмежування фінансового і управлінського обліку в Україні розпочалося з прийняттям Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 №996–XIV, в якому бухгалтерський облік визначається як процес виявлення, виміру, реєстрації, накопичення, узагальнення, збереження та передавання інформації щодо діяльності підприємства внутрішнім і зовнішнім користувачам для прийняття рішень [6].

Згідно з визначенням, яке наводиться у вищевказаному законі, під внутрішньогосподарським (управлінським) обліком розуміють систему обробки і підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів в процесі управління підприємством. Тобто управлінський облік використовується насамперед при внутрішніх господарських операціях підприємства, головною його метою є забезпечення інформацією керівників різних рівнів управління підприємством, які несуть відповідальність за досягнення ключової цілі.

У системі управлінського обліку генеруються дані як в грошовому, так і в натуральному виразі. Це доволі актуально, особливо для виробничих підприємств, оскільки виникає можливість визначення рентабельності не лише реалізованої, а й виробленої у звітному періоді продукції [7, 8].

Такий підхід до визначення потреби в обліковому забезпеченні з метою проведення фінансової діагностики та прийняття управлінських рішень призводить до виділення у межах підприємства обліково-аналітичної управлінської системи.

У результаті ведення управлінського обліку інформація акумулюється в більш деталізованому вигляді, ніж при веденні бухгалтерського обліку. При цьому виникають нові звітні форми, які надаються внутрішнім та зовнішнім користувачам за потребою.

Таким чином, потрібно відзначити, що бухгалтерський та управлінський облік є відносно самостійними інструментами, що лежать в основі інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. І хоча в ринкових умовах гос-

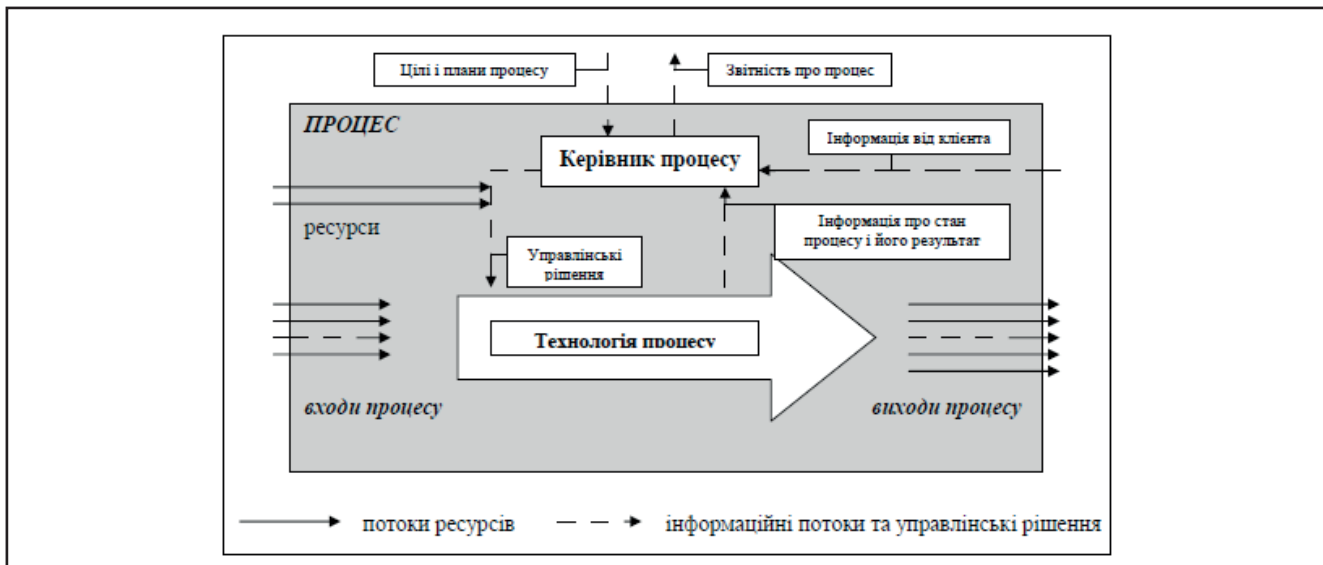

Рисунок 2. Потік інформації в бізнес-процесах згідно з МС ISO 9000:2000

Рисунок 3. Системний підхід до формування інформаційного забезпечення фінансової діагностики

подарування відбувається інтеграція методів управління в єдину систему управлінського обліку, зарубіжний досвід свідчить, що на основі бухгалтерського обліку не доцільно будувати завдання управлінського обліку [4, с. 197].

Управлінський облік – це новий вид діяльності в системі управління підприємства. Його метою є забезпечення персоналу управлінської ланки підприємства інформацією оперативного і фінансового обліку, що необхідна для аналізу результатів фінансової діяльності підприємства, прийняття на цій основі оптимальних управлінських рішень і контролю за їх реалізацією. З розвитком технічних засобів інформаційного забезпечення управлінської діяльності – комп’ютерних мереж, телекомунікацій – стало можливим, з одного боку, накопичувати бази даних внутрішньо-фірмової інформації, а з іншої – отримувати негайно всю необхідну для оперативної діяльності інформацію і використовувати її в процесі управління.

В основі будь-якого процесу, що відбувається на підприємстві лежить інформація. Потік інформації в процесах можна представити наступним чином (рис. 2) [7, 8].

На зазначеному принципі мають бути побудовані будь-які процеси в організації. На «вході» ми маємо первинну інформацію, а на «виході» ми отримуємо кінцевий результат діяльності або підрозділу, або процесу, тобто продукт діяльності.

Отже, розглядаючи фінансову діагностику підприємства як певний процес в системі прийняття управлінських рішень можна сформувати схему системного підходу до формування інформаційного забезпечення процесу діагностики, а на основі отриманих результатів – формування пропозицій менеджментом для здійснення підприємством стабільного розвитку, підвищення конкурентних позицій на ринку, досягнення високих темпів економічного зростання покращення фінансового стану підприємства (рис. 3)³.

Виходячи з вище наведеної схеми можна зробити висновок, що інформаційна база підприємства відіграє важливу роль в процесі фінансової діагностики, за результатами якої формує рекомендації щодо прийняття управлінських рішень

³ Складено автором

менеджментом з метою здійснення подальшої ефективної та результативної діяльності компанії.

Висновки

Таким чином, у статті було досліджено вплив та роль інформаційного ресурсу в процесі фінансової діагностики підприємства. На даному етапі забезпечення інформацію є однією з найважливіших функцій аналізу діяльності підприємства та його управління у цілому. Важливим аспектом при здійсненні фінансової діагностики підприємства є використання фінансової звітності та інформації управлінського обліку. Своєчасна і достовірна інформація є початковим етапом, а, отже, основою для здійснення фінансової діагностики та прийняття управлінських рішень. Результатом проведеного дослідження є сформований системний підхід до формування інформаційного забезпечення фінансової діагностики.

Список використаних джерел

1. Шпак Н.О., Дулиба Н.Г. Сутність та складові інформаційного забезпечення систем управління підприємством // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.7. – С. 306–317.

2. Нордстрем К.А. Бизнес в стиле фанк / К.А. Нордстрем, Й. Риддерстрале / Стокгольмская школа экономики в Санкт-Петербурге. – 2003. – С. 165.

3. Закону України «Про інформацію» від 13.11.92 [Електрон. ресурс]. – Доступний з <http://www.rada.gov.ua>.

4. Костирко Л.А. Діагностика потенціалу фінансово-економічної стійкості підприємства: Монографія / Л.А. Костирко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Х.: Фактор, 2008. – С. 336.

5. Юзва Р.П. Оцінка якості інформаційного забезпечення управління підприємством // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2013. – С. 44–46.

6. Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 №996–XIV [Електрон. ресурс]. – Доступний з <http://www.rada.gov.ua>

7. ДСТУ МС ISO 9000:2001 «Система управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2000) IDT / Видання офіційне К.: Держстандарт України, 2001. – С. 24.

8. Момонт О.І. Менеджмент якості та елементи системи якості: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 368 с.

9. Белялов Т.Е. Інформаційне забезпечення управління фінансовою діяльністю підприємств легкої промисловості // Актуальні проблеми економіки, 2011. – №1 (115). – С. 219–226.

К.В. ПОКОРНИЦЬКА,
аспірант, НДЕІ

Необхідність діагностики конкурентоспроможності підприємства виноробної промисловості

У статті розглянуті проблеми виноградарсько-виноробного підкомплексу в Україні, сформульовані питання щодо цієї галузі, які необхідно вирішувати, виділено і проаналізовано методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність підприємства, виноградарство, виноробство.

Е.В. ПОКОРНИЦЬКА,
аспірант, НИЗІ

Необходимость диагностики конкурентоспособности предприятия винодельческого производства

В статье рассмотрены проблемы виноградарско-винодельческого подкомплекса в Украине, сформулированы вопросы по этой отрасли, которые необходимо решать, выделены и проанализированы методы оценки конкурентоспособности предприятия.

Ключевые слова: конкуренция, конкурентоспособность предприятия, виноградарство, виноделие.

К.В. ПОКОРНИЦЬКА

The need for diagnostic competitiveness wine production

In this article we describe the problem of viticulture and winemaking in Ukraine, formulated questions about this industry that must be solved, grouped and analyzed methods for estimating the competitiveness of enterprises.

Keywords: competition, competitiveness of the enterprise, viticulture, winemaking.

Постановка проблеми. В умовах економічної кризи багато підприємств, які займаються виробництвом продукції, опинилися в несприятливих умовах, та в особливо «несприятливих» умовах знаходяться підприємства виноградарсько-виноробного підкомплексу України.

Виноградарсько-виноробне виробництво є однією з найважливіших складових вітчизняного АПК. Це зумовлено сприятливими природно-кліматичними факторами для вирощування винограду і наявністю виноробних традицій та відповідного виробничого досвіду ведення даних галузей. Окрім

цього, розвинута галузь підіймає авторитет України у світі. Але і до теперішнього часу є цілий ряд проблем економічного і соціально-політичного характеру, які істотно заважають ефективному розвитку виробництва винограду і винної продукції, що потребує наукового опрацювання і практичного вирішення. Стабільне функціонування підприємств виноробної промисловості вимагає удосконалення підходів визначення стану конкурентоспроможності та розробку адекватних високо-результативних організаційно-економічних рішень, що забезпечуватимуть конкурентоспроможність галузі.